T071 BL 1 (031) Nói Về Pháp Giày Dép Da-Giới Pháp Của Tỳ Kheo-Bộ Hòa Lê Ngũ Phần

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 1 Ñoaïn 6: NOÙI VEÀ PHAÙP GIAØY DEÙP DA

Ñöùc Phaät ôû taïi thaønh Xaù-veä. Baáy giôø, Toân giaû Ma ha Ca-chieân- dieân ôû nôi nöôùc A-thaáp-ba-a vaân ñaàu, truï trong nuùi ba-laâu-ña. Nôi nöôùc ñoù coù oâng Tröôûng giaû teân laø Sa-moân ÖÙc-nhó, tin öa Phaät phaùp, thöôøng cuùng döôøng cho caùc Tyø-kheo, thaáy phaùp ñaéc quaû, thoï ba quy, naêm giôùi, thöôøng vaøo Taêng phöôøng ñeå nghe phaùp. Luùc naøy, Sa-moân ÖÙc-nhó ôû choã vaéng töï nghó: Nhö Ñöùc Phaät daïy: Taïi gia nhieãm vöôùng, khoâng theå roäng tu phaïm haïnh, xuaát gia khoâng vöôùng maéc cuõng nhö hö khoâng! Nay ta sao khoâng ôû trong phaùp voâ vi, caïo boû raâu toùc, xuaát gia hoïc ñaïo. Nghó roài, saùng sôùm ñeán choã Toân giaû Ca-chieân-dieân, ñaàu maët kính leã saùt chaân, trình baøy ñaày ñuû yù nghó, muoán caàu xuaát gia, thoï giôùi Cuï tuùc. Toân giaû Ca-chieân-dieân noùi: Taïi gia nhieãm vöôùng, ñuùng nhö lôøi oâng vöøa noùi, chæ coù xuaát gia môùi ñuû ñieàu kieän tònh tu phaïm haïnh, moät mình ngoài beân goác caây, ngaøy aên moät böõa. Nhöng, oâng voán giaøu sang thì ñaây laø moät ñieàu raát khoù. ÖÙc-nhó nghe roài, beøn trôû veà nhaø mình. Ba laàn nhö vaäy, thaáy roõ yù nuoán cuûa ñöông söï, beøn cho xuaát gia. Taïi nöôùc aáy, khoâng ñuû chuùng möôøi ngöôøi, neân phaûi laøm Sa-di ñeán saùu naêm. Toân giaû Ca-chieân-dieân beøn duøng thaàn löïc taäp hôïp chuùng möôøi ngöôøi ôû nöôùc khaùc, ñeå trao giôùi cuï tuùc. ÖÙc-nhó thoï giôùi roài beøn nghó: Ta nghe Ñöùc Nhö Lai laø baäc ÖÙng Cuùng Ñaúng Chaùnh Giaùc maø chöa ñöôïc phuïng kieán, nay ta neân ñeán ñeå thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Nghó roài, ñeán choã Toân giaû Ca-chieân-dieân, ñaàu maët kính leã saùt chaân, xin pheùp tôùi haàu Phaät. Toân giaû Ca-chieân-dieân noùi: Toát laém! Toâi tuøy theo söï hoan hyû cuûa oâng, oâng neân ñi lieàn. OÂng coù theå nhaân danh toâi thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân vaø thöa xin Ñöùc Phaät naêm ñieàu: 1. Nöôùc A-thaáp-ba-a-vaân-ñaàu khoâng coù ñuû chuùng möôøi vò, neân ÖÙc-nhó phaûi laøm Sa-di ñeán saùu naêm, khoâng ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc, Toân giaû Ca-chieân-dieân duøng söùc thaàn thoâng taäp trung Taêng caùc nöôùc khaùc, vaäy sau môùi ñöôïc thoï. Cuùi xin Ñöùc Theá Toân cho pheùp nöôùc naøy, khoâng ñuû chuùng möôøi vò, ñöôïc thoï giôùi cuï tuùc. 2. Nöôùc naøy coù nhieàu soûi ñaù choâng gai, xin Theá Toân cho pheùp Tyø- kheo nöôùc naøy ñöôïc mang giaøy guoác hai lôùp goùt.

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 2

3. Nöôùc naøy ñeàu duøng da loùt treân ñaát laøm toïa, ngoïa cuï, xin Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo nöôùc naøy duøng da loùt treân ñaát. 4. Ngöôøi nöôùc naøy ngaøy naøo cuõng taém röûa, xin Theá Toân cho pheùp Tyø-kheo ôû nöôùc naøy haèng ngaøy taém röûa. 5. Coù Tyø-kheo gôûi y cho Tyø-kheo ôû phöông khaùc, y chöa ñeán, coù Tyø-kheo noùi cho Tyø-kheo, Tyø-kheo sinh nghi sôï phaïm chöùa y dö, xin Theá Toân

vì Tyø-kheo naøy tröø nghi. ÖÙc-nhó vaâng lôøi thaày daïy ra ñi. Khi ñeán choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã saùt chaân Phaät, tuyeân lôøi thaêm hoûi cuûa Hoøa thöôïng boån sö leân Ñöùc Theá Toân. Ñöùc Phaät baûo Toân giaû A-nan: Traûi ngoïa cuï cho Tyø-kheo khaùch nghæ. Toân giaû A-nan nghó: Ñöùc Phaät muoán cho Tyø-kheo naøy cuøng nghæ, neân khieán ta traûi ngoïa cuï, do ñoù lieàn traûi ngay nôi phoøng cuûa Phaät. Ñöùc Phaät vaø ÖÙc-nhó cuøng nghæ moät phoøng. Ñaàu ñeâm, giöõa ñeâm im laëng khoâng noùi chuyeän, cho ñeán cuoái ñeâm, Ñöùc Phaät khôûi yù nghó: Ñaây laø con nhaø toäc taùnh, oai nghi ñieàu phuïc, neân khieán noùi phaùp, Ñöùc Phaät beøn baûo: Thaày coù theå noùi phaùp! ÖÙc-nhó vaâng lôøi, lieàn noùi möôøi saùu nghóa phaåm kinh, noùi roài ñöùng im laëng. Ñöùc Phaät daïy: Laønh thay! Ngöôøi trong nöôùc thaày ñeàu noùi ñöôïc nhö vaäy chaêng? ÖÙc-nhó thöa: Coù ngöôøi hôn con! Ñöùc Phaät laïi hoûi: Taïi sao thaày ôû laâu nôi nöôùc ñoù maø khoâng ñeán gaëp Ta? ÖÙc-nhó thöa: Con bieát ñieàu loãi ñoù, vì coù nhaân duyeân neân khoâng ñeán sôùm ñöôïc. Nhaân ñoù Ñöùc Theá Toân noùi keä: Thaáy loãi laàm cuûa ñôøi Töï thaân nöông phaùp haønh Keû hieàn khoâng öa aùc Vì aùc khoâng thích thieän. Khi aáy, ÖÙc-nhó khôûi yù nghó: Hoøa thöôïng baûo ta xin Phaät naêm vieäc, nay chính laø luùc, beøn baïch Phaät. Saùng ngaøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng baûo ÖÙc-nhó: OÂng coù theå noùi laïi naêm ñieàu maø Toân giaû Ca-chieân-dieân xin. ÖÙc-nhó lieàn noùi laïi. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc, tri tuùc, khen giôùi, khen ngöôøi trì giôùi, roài baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay cho pheùp nôi nöôùc A-thaáp-ba-a-vaân-ñaàu vaø taát caû bieân ñòa, choã thieáu Tyø-kheo, naêm ngöôøi trì luaät, trao giôùi cuï tuùc, cuõng cho pheùp nhöõng nôi coù soûi ñaù choâng gai ñöôïc mang guoác deùp, hai lôùp goùt, cuõng cho pheùp choã coù caùc loaïi da, laøm ngoïa cuï baèng da, cuõng cho pheùp choã caàn taém röûa, neáu Tyø-kheo gôûi y cho Tyø-kheo choã khaùc, tuy Tyø-kheo tröôùc coù nghe bieát, y chöa vaøo tay, khoâng phaïm toäi chöùa y dö. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo laøm caùc loaïi guoác deùp baèng nhieàu kieåu, caùch, laém maøu saéc, vieäc naøy ñöôïc baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng cho pheùp

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 3

laøm guoác deùp khaùc hình, khaùc maøu saéc, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Coù Tyø-kheo laøm guoác deùp baèng da ngöïa, da voi, da ngöôøi, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng cho pheùp. Neáu duøng da ngöôøi thì phaïm Thaâu- lan-giaù, neáu da ngöïa, da voi phaïm Ñoät-kieát-la. Luùc naøy, Baït-nan-ñaø thöôøng tôùi lui moät gia ñình chaên boø, maëc y böng baùt ñeán nhaø aáy. Nhaø naøy coù moät con boø ngheù saéc loâng lang loã, Baït- nan-ñaø nhìn kyõ, sinh loøng ham thích, öôùc gì ñöôïc da con ngheù naøy laøm phu cuï. Ngöôøi chuû hoûi: Taïi sao sö ñaêm ñaêm nhìn con ngheù nhö theá? Baït- nan-ñaø noùi: Con ngheù naøy coù saéc loâng lang loã khaû aùi coù theå laøm phu cuï. Ngöôøi chuû lieàn thöa: Ñaïi ñöùc thöôøng lo lieäu coâng vieäc cho nhaø con, con ñaâu coù tieác gì con ngheù maø khoâng daâng cuùng. Ngöôøi chuû lieàn gieát con ngheù tröôùc maët meï noù ñeå laáy da cuùng. Baït-nan-ñaø nhaän ñöôïc taám da roài ñem veà Taêng phöôøng. Con boø meï theo sau roáng keâu buoàn naõo, caùc Tyø- kheo buoàn hoûi: Con boø naøy taïi sao roáng keâu buoàn naõo ñi theo

thaày? Baït- nan-ñaø noùi: Khoâng bieát. Caùc Tyø-kheo laïi hoûi: Con boø naøy theo thaày chôù khoâng theo ngöôøi khaùc, taïi sao thaày khoâng bieát?! Khi aáy, Baït-nan-ñaø môùi ñem söï thaät noùi ra. Caùc Tyø-kheo lieàn quôû traùch roài baïch Phaät. Nhaân vieäc naøy, Ñöùc Phaät taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, hoûi Baït-nan-ñaø: Thaät söï oâng coù nhö vaäy khoâng? Baïch Theá Toân! Coù thaät nhö vaäy. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch quôû traùch roài, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay khoâng cho pheùp chöùa taát caû caùc loaïi da. Sau ñoù, caùc Tyø-kheo caàn moät mieáng da nhoû maø khoâng daùm duøng, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng moät mieáng da nhoû. Coù caùc Tyø-kheo töø ngoaøi trôû veà ñaïp treân ngoïa cuï cuûa Taêng, buøn nhô baát tònh, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp mang guoác ra vaøo. Coù caùc Tyø-kheo giaø beänh, ôû nôi choã coù söï sôï seät, cuøng baïn ñoàng ñi, ñi chaäm khoâng kòp, caùc baïn noùi: Ñaïi ñöùc ñi mau, ñöøng ñeå bò cöôùp ñoaït. Vò aáy noùi: Chuùng toâi giaø beänh khoâng theå ñi kòp. Caùc baïn noùi: Ñaây coù voi, ngöïa, löøa, laïc ñaø, xe boø thaày coù theå côõi ñeå ñi. Caùc Tyø-kheo khoâng daùm, baïch Phaät. Phaät daïy: Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo giaø beänh ñöôïc cuôõi ngöïa, chæ khoâng ñöôïc cöôõi suùc sinh caùi. Coù caùc baïch y duøng kieäu baèng da cuùng cho chö Taêng, caùc Tyø-kheo khoâng daùm thoï, baïch Phaät. Phaät daïy: Cuõng cho pheùp thoï, nhöng thay da baèng thöù vaûi khaùc. Coù caùc baïch y duøng caùi kieäu baèng da cuùng rieâng cho Thöôïng toïa, Thöôïng toïa khoâng daùm thoï, baïch Phaät. Phaät daïy: Cuõng cho pheùp nhaän rieâng nhöng cuõng thay da nhö treân. Caùc Tyø-kheo Thöôïng toïa giaø beänh, muoán ñi kieäu vaøo xoùm laøng maø khoâng daùm, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp. Quyù vò khoâng bieát khieán ai khieâng, baïch Phaät. Phaät daïy: Nhôø tònh nhaân khieâng.

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 4

Coù caùc Tyø-kheo ôû choã coù söï sôï seät, muoán qua soâng maø khoâng coù ñoø, coù ngöôøi chaên boø, luøa boø qua soâng noùi coù theå naém ñuoâi boø ñeå qua soâng, caùc Tyø-kheo khoâng daùm, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp naém. Khi aáy, Luïc quaàn Tyø-kheo naém ñuoâi cuûa con boø caùi ñeå qua soâng, laáy tay thoïc vaøo muït gheû cuûa noù, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng ñöôïc pheùp naém ñuoâi suùc sinh caùi ñeå qua soâng. Coù caùc Tyø-kheo muoán qua soâng, cuõng khoâng coù suùc sinh ñeå coù theå naém, khoâng bieát laøm theá naøo, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp buoäc coû caây laøm beø ñeå qua. Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo saém phao noåi, hoaëc laøm baèng da deâ hay da boø. Taêng vaø Taêng boán phöông ñeàu neân saém. Ñöùc Phaät ôû thaønh Vöông-xaù. Baáy giôø, laø Vua Bình-sa, hai nöôùc Ma-kieät vaø Öông Giaø coù boán möôi hai ngaøn thoân laøng. Caùc haøo kieät nôi ñoù, khoâng ngöôøi naøo khoâng tin Phaät, Phaùp, Taêng, chæ töø trong thaønh Chieâm-baø, coù con oâng Tröôûng giaû teân laø Thuû-laâu-na, oâng ta raát giaøu, coù Hai-möôi-öùc tieàn, ngöôøi ñöông thôøi goïi oâng laø Thuû-laâu-na Hai-möôi-öùc. OÂng ta höôûng söï vui söôùng ngay luùc chaøo ñôøi, tay chaân meàm maïi, döôùi chaân moïc loâng. Vua Bình-sa khôûi yù nghó: Trong cöông giôùi cuûa ta chæ coù Hai-möôi-öùc chöa tin Phaät phaùp. Ta neân laøm theá naøo khieán cho oâng ta tin. Neáu ta ñeán nhaø oâng aáy, oâng seõ hoaûng sôï, neáu keâu oâng ta tôùi, chaéc seõ

coù söï nghi sôï. Ta neân thoâng tri cho sau möôi gia ñình haøo kieät trong thaønh Chieâm-baø ñeán döï leã hoân nhaân cuûa Vöông töû. Nhaân cuoäc gaëp gôõ naøy ta seõ höôùng daãn oâng ñeán vôùi ñaïo phaùp. Nhaø Vua nghó xong lieàn cho thoâng tri. Khi aáy, thaân toäc ñeàu taâu vôùi Vua: Hai-möôi-öùc chöa töøng böôùc xuoáng ñaát, döôùi chaân loâng moïc nhö toùc treân ñaàu khoâng theå tuaân leänh ñeán ñöôïc, xin nhaø Vua ñaëc bieät mieãn tröø cho moät ngöôøi naøy. Nhaø Vua noùi: Coù theå côõi voi, ngöïa, xe, kieäu. Thaân toäc taâu: Thaân theå oâng ta raát meàm cuõng khoâng theå ñi baèng caùc phöông tieän ñoù ñöôïc. Nay Vöông töû laøm leã thaønh hoân caàn söï hieän dieän, cho pheùp thaân toäc cuûa oâng taän duïng moïi phöông tieän ñöa oâng aáy ñeán. Thaân toäc cuøng nhau nghò baøn: Chæ coøn coù caùch laø ñaøo con keânh thoâng thuyeàn ñöa oâng ta ñi ngaøy vaøi daëm môùi khoûi nhoïc meät, ñeå cung kính phuïng meänh nhaø Vua. Hoï beøn duøng keá hoaïch naøy ñöa Hai-möôi-öùc ñeán thaønh Vöông-xaù. Thaân toäc taâu: Hai- möôi-öùc vöøa ñeán nôi, nguyeän xin ñöôïc nhö neáp soáng ôû nhaø. Nhaø Vua noùi: Neáp soáng ôû nhaø nhö theá naøo? Taâu ñöùc Vua: Duøng vaûi traûi treân ñaát roài ñi leân ñoù. Nhaø Vua noùi: Ñöôïc. Nhaø Vua lieàn ra leänh. Laïi traûi vaûi mòn treân toøa, khieán oâng ta ngoài treân ñoù. Nhaø Vua hoûi: Döôùi chaân oâng thaät coù moïc loâng hay khoâng? Taâu Ñaïi vöông, thaät coù. Vua noùi: Ta muoán xem. Hai-möôi-öùc taâu: Xin sai ngöôøi tin caäy ñeå xem. Nhaø Vua noùi: Ta muoán

thaáy taän maét. Hai-möôi-öùc taâu: Xin pheùp Vua cho ñöôïc duoãi chaân ra. Nhaø Vua noùi: Ñöôïc. Hai-möôi-öùc lieàn duoãi chaân ra, chæ cho nhaø Vua. Ñuùng nhö lôøi ñoàn, aùnh saùng cuûa loâng toûa ra, laøm cho maét nhaø Vua khoâng theå nhìn kyõ ñöôïc. Vua sinh loøng hy höõu, nghó: Nöôùc ta ñaïi phöôùc ñöùc môùi sinh ñöôïc con ngöôøi phöôùc ñöùc naøy. Vua nhìn hai beân, tröôùc Vua coù ba ñaïi Cö só, baây giôø coù caû Hai-möôi-öùc laø boán. Nhaø Vua hoûi: Moãi ngöôøi coù bao nhieâu cuûa ñöôïc goïi laø Cö só? Ngöôøi thöù nhaát noùi: Soá tieàn cuûa toâi coù laø möôøi ba öùc. Ngöôøi thöù hai noùi: Toâi coù möôøi boán öùc. Ngöôøi thöù ba noùi: Toâi coù möôøi boán öùc vaø laïi moät ngoïc Ma-ni voâ giaù. Hai-möôi-öùc noùi: Toâi coù Hai-möôi-öùc, laïi coù naêm traêm ngoïc Ma-ni, moät ma-ni baûo saøng. Nhaø Vua hoûi Hai-möôi-öùc: Do ñaâu oâng coù cuûa aáy? Hai- möôi-öùc taâu: Cuûa aáy khoâng phaûi cha meï ñeå laïi, cuõng khoâng phaûi do kinh doanh maø coù, toâi nguû treân laàu cao, khi thöùc daäy beøn thaáy cuûa aáy tröôùc maët toâi. Nhaø Vua nghe caâu noùi naøy raát ñoãi ngaïc nhieân, khoù hieåu, nghó: Phöôùc ñöùc cuûa ngöôøi naøy chæ coù Ñöùc Phaät môùi bieát, ngoaøi ra khoâng ai hieåu noåi. Nhaø Vua lieàn nghieâm giaù ñeán choã Phaät, roài ñaàu maët kính leã saùt chaân, baïch Phaät: Baïch Theá Toân! Hai-möôi-öùc coù naêm traêm ngoïc Ma-ni, moät Ma-ni baûo saøng, töø ñaâu maø coù? Ñöùc Phaät daïy: Ngöôøi naøy tröôùc kia ôû nôi cung trôøi Ñaâu suaát, coù naêm traêm thieân nöõ, cuøng nhau raát aùi kính. Sau ñoù, ngöôøi aáy sinh tôùi ñaây, thieân nöõ ñeàu nghó: Thieân töû cuûa chuùng ta nay sinh nôi naøo? Hoï duøng thieân nhaõn xem, thaáy sinh nôi ñaây, moãi ngöôøi mang moät ngoïc ma-ni vaø caùi baûo saøng tröôùc kia naèm bieán hoùa khieán cho töông xöùng vôùi thaân hieän nay,

ñem ñeå tröôùc maët roài ñi. Vua nghe Phaät daïy roài kính leã caùo lui. Trôû veà thaønh Chieâm-baø, taäp hôïp saùu möôi haøo kieät tuyeân boá: Nay ta phong cho Hai-möôi-öùc laø baäc Cö só toái ñaïi ôû trong thaønh kia, caùc ngöôi phaûi toân kính. Nhaø Vua laïi noùi vôùi Hai- möôi-öùc vaø saùu möôi ngöôøi: Ta laø Vua cuûa caùc ngöôøi, duøng phaùp trò hoùa, ñaõ cuøng caùc ngöôøi laøm vieäc lôïi ích cho hieän theá, nay coù Ñöùc Phaät Theá toân ôû taïi nuùi Kyø-xaø-quaät, chuùng ta ñeàu coù theå ñeán ñoù ñeå caàu ñieàu lôïi cho haäu theá. Moïi ngöôøi ñeàu vaâng leänh ñeán ñoù. Khi aáy, Tröôûng laõo Ta-kieät- ñaø ôû trong nuùi, kinh haønh treân baøn thaïch, caùc Cö só ñeán choã aáy thöa: Ñaïi ñöùc vì chuùng con, baïch Phaät: Hai-möôi-öùc vaø saùu möôi Cö só ôû thaønh Chieâm-baø muoán ñeán thaêm hoûi Ñöùc Theá Toân. Ta-kieät-ñaø ôû treân baøn tha- ïch, tröôùc maët caùc Cö só maát taêm daïng roài xuaát hieän tröôùc Ñöùc Phaät, trình baøy ñaày ñuû vaán ñeà leân Ñöùc Phaät. Phaät daïy: Thaày coù theå veà tröôùc treân baøn thaïch, traûi toøa ngoài, Ta seõ ñeán sau. Vaâng lôøi daïy, tröôùc Ñöùc Phaät, Ta-kieät-ñaø chìm khuaát daïng roài xuaát hieän nôi baøn thaïch, tröôùc maët chuùng Cö só, vì Ñöùc Phaät traûi toøa ngoài. Ñöùc Phaät vôùi oai nghi thöôøng coù

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 6

ñi boä ñeán sau. Caùc Cö só nghó: Tyø-kheo naøy coù Ñaïi thaàn löïc, vaéng maët vaø xuaát hieän nôi baøn thaïch cuõng nhö vaøo trong nöôùc. Khi Ñöùc Theá Toân ung dung xuaát hieän hoï voâ cuøng cung kính. Ñöùc Theá Toân ñeán roài, an toïa nôi toøa. Thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, tröôùc heát khieán cho ngöôøi khôûi taâm hoan hyû roài sau môùi noùi phaùp, Ñöùc Phaät noùi vôùi Ta-kieät-ñaø: OÂng ñöùng daäy quaït Phaät. Vaâng lôøi daïy, Ta-kieät-ñaø ñöùng daäy quaït trong giaây laùt, hieän caùc thöù thaàn bieán nhö Öu-vi-ca-dieáp, roài trôû laïi tröôùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã saùt chaân, baïch Phaät: Ñöùc Phaät laø Ñaïi sö cuûa con, con laø ñeä töû cuûa Phaät. Thöa nhö vaäy Ba laàn, roài ngoài laïi choã cuõ. Khi aáy caùc Cö só khôûi yù nghó: Ñeä töû maø thaàn löïc nhö theá huoáng gì laø baäc Nhö Lai ÖÙng Cuùng Ñaúng Chaùnh Giaùc. Hoï beøn höôùng veà chaêm chuù chieâm ngöôõng Phaät. Ñöùc Phaät vì hoï noùi caùc phaùp dieäu chæ baøy söï lôïi ích ñeå hoï hoan hyû... cho ñeán caâu: Khoå, taäp, taän, ñaïo. Hoï ñeàu töø nôi choã ngoài ñöôïc maét phaùp trong saïch, thoï ba quy y, naêm giôùi. Hai-möôi-öùc töø choã ngoài ñöùng daäy, ñi chaân khoâng ñeán choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu taùc leã, Ñöùc Phaät beøn mæm cöôøi. Ta-kieät-ñaø khôûi yù nieäm: Do nhaân duyeân gì maø Ñöùc Phaät cöôøi. Nghó roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñeå troáng vai beân phaûi, quyø goái baïch Phaät: Do nhaân duyeân gì maø nay Ñöùc Phaät mæm cöôøi? Ñöùc Phaät noùi vôùi Ta-kieät-ñaø: Hai-möôi-öùc naøy, chín möôi moát kieáp vöøa qua, nay môùi böôùc chaân xuoáng ñaát. Ta-kieät-ñaø lieàn hoûi: Hai-möôi-öùc, do nhaân duyeân gì maø chín möôi moát kieáp chaân khoâng böôùc xuoáng ñaát? Ñöùc Phaät daïy: Thuôû ñôøi quaù khöù, khi aáy coù Ñöùc Phaät Theá toân xuaát hieän nôi ñôøi, teân laø Tyø-baø-thi, phuï vöông cai trò nôi thaønh daøi möôøi hai do-tuaàn, roäng baûy do-tuaàn, daân chuùng ñoâng ñuùc an oån phong phuù, vui veû. Ñöùc Phaät Tyø-baø- thi cuøng Ñaïi Tyø-kheo Taêng 68.000 ngöôøi ñaày ñuû, ñeàu laø baäc A-la-haùn, truï ôû nôi ñoù. Nhaø Vua aáy haèng

ngaøy thænh Phaät vaø Taêng thoï trai trong cung. Luùc naøy, trong ñaïi chuùng coù moät ngöôøi teân laø Tu-tyø-xa cuøng moïi ngöôøi ñeán choã nhaø Vua, taâu: Nay Vua laøm caùc coâng ñöùc, nguyeän xin cho pheùp chuùng toâi cuøng ñöôïc döï vaøo. Nhaø Vua noùi: Nay Phaät vaø chuùng Taêng goàm coù 68.000 ngöôøi, sôï caùc ngöôøi khoâng chuaån bò ñöôïc, coù khi laïi laøm phieàn cho Taêng. Hoï laïi taâu vôùi Vua: Chuùng toâi töï kham noåi, xin nhaø Vua cho pheùp. Nhaø Vua noùi: Toát laém! Nhaø Vua coøn sôï hoï khoâng chuaån bò kòp neân ra leänh cöù laøm thöùc aên nhö thöôøng leä, neáu hoï khoâng chu toaøn seõ duøng vaøo thöùc aên ñoù. Do choã hoï thieát cuùng hôn thöùc aên cuûa nhaø Vua nhieàu ngaøy nhö vaäy, cho neân thöùc aên do nhaø Vua cho laøm cuoái cuøng khoâng thieát trai ñöôïc. Tu-tyø-xa tuaàn töï thieát cuùng, sai ngöôøi ñaøo ñöôøng, duøng ñaát meàm maïi traûi leân treân, laáy buøn thôm treùt, hai beân döïng taùm möôi caây truï quyù baùu, duøng chaâu Ma-ni taïp saéc gaén treân ñaàu truï,

treo phöôùn ñuû maøu, tröông maøn taïp saéc, phuû khaép treân loä trình, treân ñöôøng ñi ñeå caùc loaïi nöôùc uoáng, trong nhaø trang bò 68.000 choã ngoài, moãi Tyø-kheo ngoài moät choã, duøng naêm traêm caùi chaûo naáu canh ñeå cuùng döôøng. Daâng cuùng cho moãi Tyø-kheo hai tröông vaûi kíp boái, moät ñoâi giaøy da. Laïi vì Taêng boán phöông laøm moät caùi phoøng, döôùi ñaát traûi ngoïa cuï ñeàu baèng thöù dieäu haûo. Tu-tyø-xa thôøi aáy, nay laø Hai-möôi-öùc. Töø ñoù veà sau thoï phöôùc ngang baèng vôùi loaøi ngöôøi treân coõi trôøi khoâng coù sai khaùc. Neáu nay khoâng thaáy Ta, thì Hai-möôi-öùc chaân vaãn chöa ñaïp ñaát. Baáy giôø, Hai-möôi-öùc quyø goái baïch Phaät: Cho pheùp con xuaát gia thoï giôùi Cuï tuùc. Ñöùc Phaät hoûi: Cha meï ngöôøi ñaõ cho pheùp chöa? Baïich, chöa. Cha meï khoâng cho pheùp khoâng ñöôïc xuaát gia. Hai-möôi-öùc thöa: Con seõ trôû veà nhaø xin pheùp cha meï. Phaät daïy: Toát laém, nay chính laø ñuùng luùc. Khi aáy, Hai-möôi-öùc kính leã saùt chaân Phaät, nhieãu quanh beân phaûi, roài trôû veà thaønh Chieâm-baø, thöa vôùi cha meï: Nay con muoán xuaát gia hoïc ñaïo. Baø meï noùi: Thoâi! Thoâi! Chuyeän gì phaûi xuaát gia! Cha meï chæ coù moät mình con, duø cheát, cha meï coøn khoâng muoán caùch xa nhau, laøm sao coøn soáng maø xa lìa? Nay nhaø ta cuûa caûi, chaâu baùu, toâi tôù, ruoäng nhaø nhieàu voâ soá, con tuøy yù laøm vieäc phöôùc, thoï vui naêm duïc, Hai-möôi- öùc thaønh khaån caàu xin Ba laàn, môùi ñöôïc cha meï ñoàng yù, lieàn ñeán tröôùc meï, kính leã saùt chaân, ñi quanh beân phaûi ba voøng, roài trôû laïi choã Ñöùc Phaät, ñaàu maët kính leã saùt chaân, quyø goái baïch: Meï cuûa con ñaõ cho pheùp, xin Phaät cho con ñöôïc xuaát gia thoï giôùi cuï tuùc. Ñöùc Phaät daïy: Tyø-kheo ñeán ñaây! Xuaát gia thoï giôùi Cuï tuùc, roäng tu phaïm haïnh, Ta seõ noùi phaùp ñeå döùt heát goác khoå. Khi Phaät noùi lôøi nhö vaäy, Hai-möôi-öùc raâu toùc töï ruïng, Taêng-giaø-leâ maëc vaøo ngöôøi, bình baùt böng nôi tay. Xuaát gia khoâng bao laâu, ôû nôi röøng Thi-ñaø tinh taán kinh haønh, chaân bò thöông toån, maùu chaûy, chim choùc ñi theo ñeå aên, Hai-möôi-öùc khôûi yù nieäm: Trong haøng ñeä töû cuûa Phaät, veà tinh taán khoâng ai hôn ta, maø nay chöa heát ñöôïc caùc goác khoå, gia ñình cuûa ta may maén coù nhieàu cuûa caûi, ta coù theå

hoaøn tuïc, vui thích laøm caùc coâng ñöùc. Ñöùc Phaät bieát yù nieäm ñoù, töø nuùi Kyø-xaø-quaät ñi xuoáng, thaáy chim choùc ñang moå maùu aên, hoûi Toân giaû A-nan: Vì sao coù maùu nôi ñaây, chim choùc tranh nhau aên theá naøy? Toân giaû A-nan thöa: Hai-möôi-öùc kinh haønh nôi ñaây, chaân bò thöông maùu chaûy neân chim tranh nhau aên. Ñöùc Theá Toân lieàn ñeán choã ñoù, hoûi Hai-möôi-öùc: Thaät söï oâng coù nghó nhö vaäy khoâng? Ñaùp: Baïch Ñöùc Theá Toân, söï thaät con coù nghó nhö vaäy. Ñöùc Phaät laïi hoûi: Nay Ta hoûi oâng, tuøy yù oâng traû lôøi: Khi oâng coøn ôû taïi gia, kheùo söû duïng caây ñôøn caàm phaûi khoâng? Ñaùp: Baïch Theá toân, phaûi. Hoûi: Khi daây cuûa ñôøn quaù thaúng tieáng ñôøn coù hay khoâng?

Ñaùp: Baïch Theá toân, khoâng. Hoûi: Khi daây ñôøn khoâng thaúng tieáng coù toát khoâng? Ñaùp: Khoâng toát. Hoûi: Vaäy daây ñôøn phaûi nhö theá naøo tieáng ñôøn môùi toát? Ñaùp: Baïch Theá Toân! Khoâng caêng quaù, khoâng duøn quaù tieáng ñaøn môùi toát. Ñöùc Phaät daïy: ÔÛ trong giaùo phaùp cuûa Ta cuõng nhö vaäy, gaáp quaù hoaõn quaù ñaâu ñaéc ñaïo ñöôïc, tinh taán vôùi möùc trung bình, khoâng bao laâu seõ heát goác khoå. Hai-möôi-öùc nghe Phaät noùi roài, lieàn nôi choã kinh haønh döùt heát caùc laäu hoaëc. Do döôùi baøn chaân cuûa Hai-möôi-öùc bò thöông tích, Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: Nay cho pheùp Hai-möôi-öùc mang deùp da daøy moät lôùp. Hai-möôi-öùc baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá Toân! Con boû Hai-möôi-öùc tieàn, naêm traêm baûo chaâu ma-ni, moät caùi giöôøng ma-ni baûo, hai möôi phu nhaân, voâ löôïng theå nöõ, baáy giôø mang deùp da moät lôùp, ngöôøi ta seõ cheâ bai con: boû cuûa caûi nhö vaäy, maø coøn ham thoï nhaän mang deùp da moät lôùp. Neáu Ñöùc Theá Toân cho pheùp taát caû Tyø-kheo ñeàu mang thì con seõ mang. Ñöùc Phaät beøn khen ngôïi ngöôøi thieåu duïc, tri tuùc, khen giôùi, khen ngöôøi trì giôùi, roài baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay cho pheùp caùc Tyø- kheo mang deùp da moät lôùp. Coù caùc Tyø-kheo mang deùp da hai lôùp, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng cho pheùp, ai vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Luùc aáy, Luïc quaàn Tyø-kheo mang deùp da ñi kinh haønh tröôùc hay sau Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, coù caùc Tyø-kheo khaùc cuõng baét chöôùc laøm nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân mang deùp da tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Neáu coù nhaân duyeân thì ôû tröôùc Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ mang deùp da, khoâng phaïm. Neáu ñaát coù choâng gai, hoaëc ñaát coù coû nhoïn, hoaëc ñaát coù ñaù soûi, hoaëc khi beänh hay luùc trôøi toái thì mang cuõng khoâng phaïm. Khi ñoù, caùc Tyø-kheo mang guoác baèng vaøng, baïc, ngaø voi, ñaù, caùc Cö só thaáy, cheâ traùch noùi: Caùc Tyø-kheo naøy nhö Ñaïi thaàn cuûa nhaø Vua, thöôøng noùi ít ham muoán, bieát vöøa ñuû, maø nay phung phí voâ ñoä, thaät khoâng coù haïnh Sa-moân, phaù phaùp Sa-moân. Caùc Tyø-kheo Tröôûng laõo nghe, baèng moïi caùch quôû traùch, roài baïch Phaät. Ñöùc Phaät nhaân vieäc naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, baûo caùc Tyø- kheo: Töø nay khoâng cho pheùp mang guoác deùp nhö vaäy, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Ñöùc Phaät ôû taïi Tyø-xaù-ly. Coù moät truù xöù aåm thaáp, mang deùp da bò aåm öôùt sinh truøng hö muïc, caùc Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp caùc Tyø-kheo mang deùp baèng coû Baø-baø, coû Thi-la, coû Vaên-nhu, coû Löu- thi… Caùc

Tyø-kheo mang loäi qua nöôùc sau ñoù chaân bò thaám nöôùc, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng da soáng loùt döôùi ñaùy. Coù caùc Tyø-kheo mang guoác goã, giaøy goã ñi trong Taêng phöôøng coù tieáng khua laøm oàn

SOÁ 1421 - LUAÄT DI SA TAÉC BOÄÂ HOØA HEÂ NGUÕ PHAÀN, Quyeån 21 490

caùc Tyø-kheo toïa thieàn. Laïi coù moät Tyø-kheo mang guoác goã ñi tieåu ban ñeâm ñaïp raén cheát, baïch Phaät, Ñöùc Phaät nhaân vieäc naøy taäp hôïp Tyø-kheo Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay khoâng cho pheùp mang guoác goã, giaøy goã, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la, cho pheùp ba choã ñöôïc mang guoác vì khoâng phaûi thöôøng ñi laïi: choã ñaïi tieän, choã tieåu tieän, choã röûa chaân. Coù caùc Tyø-kheo mang deùp da ñoän Ñaâu-la, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân nhö vaäy, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la. Coù caùc Tyø-kheo bò lôû ngoùn chaân do muõi nhoïn cuûa deùp da, baïch Phaät, Phaät cho pheùp duøng vaät meàm ñoän nôi muõi nhoïn. Coù caùc Tyø-kheo goùt chaân bò nöùt ra, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng môõ gaáu thoa, laáy da gaáu bao laïi. Khi aáy, Taát-laêng-giaø-baø-ta thöôøng chaùnh nieäm vaøo vieäc ñi, khoâng hay bieát ñeán ngoùn chaân bò thöông, Ñöùc Phaät thaáy vaäy, baûo caùc Tyø- kheo: Töø nay cho pheùp caùc Tyø-kheo mang Phuù-la. Caùc Tyø-kheo laøm Phuù la saâu quaù, caùc Cö só cheâ traùch noùi: Tyø-kheo naøy mang giaøy Phuù-la nhö giaøy uûng cuûa chuùng ta, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân laøm giaøy uûng saâu quaù, cho pheùp laøm ñeán treân maét caù. Coù caùc Tyø-kheo laøm nhö giaøy uûng, caùc Cö só cheâ traùch nhö treân, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân hôû phía tröôùc. Coù caùc Tyø-kheo mang giaøy coù veõ hình, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân mang nhö vaäy, vi phaïm, phaïm Ñoät-kieát-la, neáu nhaän ñöôïc, cho pheùp laøm cho hoaïi saéc ñeå mang. Baáy giôø, Toân giaû Ly-baø-ña ôû nöôùc Ñaø-baø du haønh trong nhaân gian, gaëp luùc tuyeát laïnh thaønh baêng, chaân bò thöông tích. Khi ñeán Kyø-hoaøn, ñaàu maët kính leã saùt chaân Phaät, roài ngoài lui qua moät beân. Ñöùc Phaät hoûi: Taïi sao chaân nhö vaäy? Ly-baø-ña trình baøy söï vieäc roõ raøng. Ñöùc Phaät hoûi: Ngöôøi nôi nöôùc ñoù hoï coù mang thöù gì khoâng? Ly-baø-ña thöa: Ngöôøi nôi ñoù mang Phuù-la, mang deùp da. Ñöùc Phaät baèng moïi caùch khen ngôïi haïnh ít muoán, bieát ñuû, khen giôùi, khen ngöôøi trì giôùi roài, baûo caùc Tyø-kheo: Töø nay cho pheùp nôi quoác ñoä coù tuyeát laïnh ñöôïc mang Phuù-la, mang deùp da, hoaëc giaû nôi nöôùc hoï coù mang thöù gì cuõng cho pheùp mang. Coù caùc Tyø-kheo ñi trong tuyeát laïnh chaân bò hö hoaïi vì tuyeát ñoùng, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng muoái söõa, môõ gaáu thoa, duøng da gaáu laøm uûng. Coù caùc Tyø-kheo ñi treân loä trình khoâng bieát duøng caùi gì ñeå ñöïng löông thöïc, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp duøng da cöøu, da boø, da nai vaø Kíp boái ñeå laøm caùi ñaõy. Coù caùc Tyø-kheo duøng da ñöïng thöùc aên bò dô nhôùp, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân röûa cho saïch. Caùc Tyø-kheo beøn giaët caùi ñaõy da, hong phôi bò hö hoaïi, truøng sinh, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân giaët caùi ñaõy da, neân laät ngöôïc noù vaø lau, neáu saïch thì toát,

baèng khoâng thì khoâng neân duøng. Coù caùc Tyø-kheo truù xöù ôû A-lan-nhaõ chöùa phu cuï baèng da, caùc thuù döõ nghe muøi, ñeán saùt haïi caùc Tyø-kheo, caùc

Tyø-kheo baïch Phaät. Phaät daïy: ÔÛ choã A-lan-nhaõ khoâng neân duøng phu cuï baèng da, neân ñem cho caùc truù xöù ôû xoùm laøng, duøng loùt nôi caáp ñi. Coù caùc Tyø-kheo ñi sau Phaät, chaân bò gai chích khoâng theå ñi ñöôïc, caùc Cö só thaáy noùi: Thöa Ñaïi ñöùc! Ñöùc Phaät ñi ñaõ xa roài, sao khoâng ñi nhanh cho kòp? Ñaùp: Toâi bò ñaïp gai khoâng theå ñi ñöôïc. Caùc Cö só thaáy noùi: Coù theå mang giaøy ñöôïc khoâng? Tyø-kheo khoâng daùm mang, ñi ñeán tröôùc baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp mang. Coù Tyø-kheo ôû nôi goø maû ñöôïc deùp da, khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp laáy. Coù Tyø-kheo ñuôïc loaïi deùp da ñuû loaïi, ñuû maøu saéc, khoâng daùm laáy, baïch Phaät. Phaät daïy: Tröø da ngöôøi, da ngöïa, da voi, ngoaøi ra cho pheùp laáy, laøm cho noù hö hoaïi maøu saéc cuõ, neáu maøu saéc cuõ khoâng theå laøm hö hoaïi thì neân mang trong Taêng phöôøng, ñöøng neân mang ra ngoaøi. Coù caùc Tyø-kheo nhaän ñöôïc deùp da môùi khoâng daùm thoï, baïch Phaät. Phaät daïy: Cho pheùp thoï, baûo tònh nhaân mang ñi baûy böôùc roài mang. Coù caùc Tyø- kheo ñoái vôùi deùp da, giaøy Phuù la bò raùch khoâng bieát baûo ai vaù, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân nhôø ngöôøi vaù, neáu khoâng nhôø ñöôïc thì Tyø-kheo coù theå töï vaù, cuõng cho pheùp saém caùi duøi lôùn, duøi nhoû, dao lôùn, dao nhoû daây cöôùc ñeå vaù da. Coù caùc Tyø-kheo vì Tyø-kheo phaù kieán vaù deùp da vaø caùc vaät khaùc cho hoï, baïch Phaät. Phaät daïy: Khoâng neân vì haïng ngöôøi nhö vaäy maø laøm, neân vì ngöôøi bieát xaáu hoå muoán hoïc giôùi maø laøm. Caùc Tyø-kheo khoâng bieát duøng caùi gì ñeå ñöïng duïng cuï baèng da, baïch Phaät. Phaät daïy: Neân duøng caùi ñaõy baèng da ñeå ñöïng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.